

Er gaan stemmen op dat het goed gaat met de Nederlandse bodem. Er gaan ook stemmen op dat het slecht gaat of zal verslechteren. Bodemecoloog Wim van der Putten noemt dat de bodemparadox. Kan het tegelijkertijd goed en slecht gaan met onze bodem? Hangt dat misschien af van het perspectief van waaruit men kijkt? Vooral naar aanleiding van het onlangs verschenen rapport van de Raad voor de leefomgeving met de titel 'De bodem bereikt' wordt hierover volop gediscussieerd. Dat is nuttig, mits men elkaar 'verstaat'.

Bestuursvoorzitter van de Rabobank Barbara Baarsma vindt dat het slecht gaat met de bodem. Zij stelt dat de voedingswaarde van gewassen te lijden heeft onder de hoge druk op onze bodem. Wetenschapsjournalist Hidde Boersma ontkent dat. Hij beroept zich op Canadees onderzoek waaruit zou blijken dat er nauwelijks verschil is tussen oude en nieuwe gewassen. En als er al verschillen zijn, hebben die niets met de bodem te maken. Hij vindt dat onze boeren de bodem prima beheren. Volgens bodemecoloog Wim van der Putten gaat het goed met de bodem, zolang je alleen naar de gewasopbrengst kijkt. Als je ook naar de neveneffecten van onze landbouwproductie op natuur, milieu en klimaat kijkt, kon het wel eens slecht uitpakken voor de bodem. De intensieve landbouw heeft namelijk grote nadelen voor het bodemleven. Als de bodembiodiversiteit van de bodem afneemt heeft dat gevolgen voor onder meer de bodemstructuur, de vastlegging van koolstof in de bodem en de onderdrukking van ziekten en plagen.

Naar mijn oordeel is de argumentatie van Wim van der Putten vele malen sterker dan die van Hidde Boersma. Het is daarom verstandig veel meer te weten te komen van het bodemleven en de intensiteit van de landbouwproductie daarmee in balans te brengen. Zo kunnen we ook op de lange termijn nog voldoende en goed voedsel verbouwen.

Boeren zouden minder intensief hoeven te telen als zij meer geld voor hun producten krijgen. En ook als zij betaald krijgen voor het vastleggen van koolstof in de bodem en voor andere nuttige zaken. Ik zou zeggen: daar moeten we toch uit kunnen komen?